

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 4 від 04.02.2020 року

Голова Приймальної комісії

В.О.Огнев'юк

ПРОГРАМА

додаткового фахового вступного випробування з японської мови

Освітній рівень: другий (магістерський)
Спеціальність: 035 Філологія
Освітня програма: Мова і література (японська)

На основі: освітнього ступеня бакалавр, магістр, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст, здобутого за іншою спеціальністю

ПОГОДЖЕНО

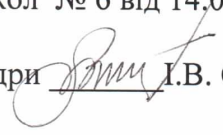
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри східних
мов і перекладу

Протокол № 6 від 14.01.2020 р.

Завідувач кафедри І.В. Семеніст

Київ – 2020

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Додаткове фахове вступне випробування з японської мови як форма випробування для навчання за освітнім рівнем другим (магістерським) спеціальності 035 Філологія (освітня програма мова та література (японська)) є обов'язковим вступним випробуванням до Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка.

Вступне випробування (іспит) є індивідуальним для кожного абітурієнта, його хід фіксується та результати записуються в протоколі.

Лінгвістична підготовка філологів в університеті включає мовний і мовленнєвий компоненти, що розглядаються як взаємопов'язані і взаємообумовлені аспекти іншомовної комунікації. Під час вступного випробування перевіряється рівень оволодіння мовною (лінгвістичною) і мовленнєвою (комунікативною) компетенціями абітурієнта.

Іспит складається з трьох блоків та проводиться у вигляді виконання **письмових завдань** (*лексико-граматичні аспекти японської мови*), **усної частини**, яка, в першу чергу, передбачає опитування з теоретичних питань (*включаючи лінгвокраїнознавство Японії, теоретичну граматику та лексикологію, питання з практичної та теоретичної фонетики японської мови, загальні мовні питання*); завершальною частиною іспиту є перевірка рівня володіння власне розмовною японською мовою, вміння використовувати сучасні японські мовні кліше, що відбувається у **формі підготовки та презентації розмовної теми** (заданої в білеті) перед членами комісії, а також **готовності відповідати на поставлені за темою питання**.

Під час виконання тестових завдань з граматики та лексикології японської мови та під час бесіди-опитування за теоретичними питаннями, абітурієнт повинен проявити належний рівень знань та навиків, відповідно до затвердженої програми вступних випробувань з фахових дисциплін, що за змістом і обсягом охоплюють **попередній** навчальний матеріал підготовки фахівців за освітнім рівнем «Бакалавр».

Враховуючи вищесказане та особливості філологічної підготовки в університеті, вступне випробування до магістратури передбачає визначення у вступників достатньо високого рівня знань японської мови та загальних питань японістики, практичного володіння усним і писемним мовленням (**на рівні B2 за шкалою Ради Європи**), що засвідчує готовність вступників до здобуття **другого (магістерського) освітнього рівня**.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК

Особи, які вступають до магістратури, повинні володіти комплексом іншомовних знань, умінь і навичок, необхідних для навчання за обраним напрямом та проведення магістерського дослідження.

Під час вступного іспиту з японської мови вступники повинні продемонструвати:

- володіння японською мовою на рівні не нижче середнього, уміння розкривати суть поставленої проблеми, вільно і спонтанно виражати думки японською мовою, використовуючи сталі вирази та сучасні розмовні кліше;
- вміння використовувати на практиці знання, здобуті з граматики та лексикології японської мови;
- орієнтуватися в загальних питаннях лінгвокраїнознавства Японії, питаннях історії мови та мовної політики, а також давати виважені й аргументовані відповіді на поставлені питання;
- володіння багатим лексичним запасом японської мови, вільним використання лексики та володіння основним набором синонімічних та антонімічних пар;
- проявити вміння розуміти питання, поставлені носієм мови під час іспиту, та давати відповіді японською мовою з врахуванням особливостей японської вимови, фонетики та граматики на належному рівні.

Перевірка знань з японської мови ґрунтується на змісті базових теоретичних дисциплін, які вивчаються студентами освітнього рівня «бакалавр».

Абітурієнтам пропонуються білети, кожен з яких включає 5 завдань (час підготовки 20-30 хв., максимальний час опитування абітурієнта 20 хвилин). Вступник має бути готовим давати відповіді на додаткові питання за дисципліною.

Одночасно в аудиторії, де проходить випробовування, може знаходитися не більш двох-трьох абітурієнтів.

Абітурієнт заходить в аудиторію, де відбувається випробовування, залишивши власні речі (верхній одяг, сумку, парасольку, тощо) у гардеробі або на окремому місці. Там же знаходяться будь-які пристрої та носії інформації (під час іспиту вони залишаються вимкненими). При собі абітурієнт має ручку з синім або чорним чорнилом.

Комісія надає абітурієнту білет та листок для нотаток, які повертаються до комісії після відповіді. Листок для відповідей використовується на власний розсуд абітурієнта.

Під час підготовки до відповіді не можна користуватися сторонніми джерелами інформації, окрім словника.

Комісія не висловлює оціночних суджень під час відповіді, не надає правильних відповідей і не коригує відповідь абітурієнта. Комісія нотує усі помилки та зауваження в індивідуальний протокол.

Під час оцінювання комісія враховує загальну мовленнєву компетенцію абітурієнта, комунікативні навички та вміння спілкуватися іноземною мовою. Оцінка містить два компоненти – зміст і форму. **Зміст** включає правильність визначень, пояснень і прикладів до заданого явища, **форма** включає показники грамотності (лексика, граматика, наголоси, інтонація).

Критерії оцінювання знань вступників

Оцінка	Критерії
Склав	Ставиться вступнику, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.
Не склав	Ставиться вступнику, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

СТРУКТУРА ТА ПРОЦЕДУРА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Теоретична частина

Сучасна японська мова.

Загальна характеристика японської мови

Проблема походження японської мови. Характерні особливості японської мови.

Морфологія

Класифікації частин мови, запропоновані японськими лінгвістами (Хашімото Шінкічі, Токієда Мотокі Ямада Йошіо). Сучасні варіанти класифікації частин мови. Самостійні та службові (релятивні) частини мови.

Іменник. Види іменника. Категорія відмінювання. Система відмінків японської мови. Синтаксична роль іменника.

Прикметник. Предикативні (I-keiyoushi), напівпредикативні (Na-keiyoushi) та непередикативні. Форми прикметників. Категорія часу. Ввічливі форми прикметників. Синтаксичні зв'язки прикметників.

Дієслово. Особливості японських дієслів. Вживання відмінкових часток з дієсловами. Повнозначні та допоміжні дієслова. Перехідні (tadoushi) та

неперехідні (jidoushi) дієслова. Категорія виду. Категорія часу. Абсолютний і відносний час. Категорія модальності. Активний та пасивний стан дієслів. Форма каузатива та пасивного каузатива. Ввічливі форми дієслів. Синтаксичні функції дієслів.

Синтаксис

Особливості японського словосполучення та речення. Порядок слів. Члени речення. Синтаксична роль різних частин мови. Синтаксис словосполучень. Способи вираження синтаксичних зв'язків: примикання, керування і узгодження.

Просте речення. Особливості простого речення. Поширене і непоширене речення. Структура простого речення. Основні правила трансформації. Види простого речення за метою висловлювання. Вирази модальності у реченні.

Лексика

Основні лексичні одиниці. Характерні риси словотвору. Скорочення та аббревіатури. Полісемія. Синоніми та антоніми в японській мові. Омонімія. Запозичення та слова іншомовного походження. Неологізми та застаріла лексика. Фразеологічні одиниці. Ідіоми.

Особливості японської писемності

Поняття „змішаного алфавітно-ієрогліфічного” письма. Розвиток писемності в Японії.

Лінгвокраїнознавство Японії

Загальні відомості про Японію

Географічне положення Японії. Острівний склад країни, наявні вулкани. Характерні особливості основних островів (Хонсю, Кюсю, Сікоку, Хоккайдо). Окінава (Рюкю). Моря та океани, що омивають Японію. Найвищі гірські вершини. Річки і озера Японії.

Адміністративний поділ Японії. Традиційні особливості найвідоміших префектур. Головні господарсько-економічні райони та їх характеристика.

Періодизація історії Японії

Літочислення (ненго). Міфи про створення Японії. Легендарний засновник династії Дзімму. Ямато. Хей-ан — зеніт панування придворної аристократії. Самураї. Кодекс бусідо. Клани Тайра і Мінамото. Камікадзе. Сенгоку дзідай. Політичне об'єднання Японії. Сакоку. Генроку. Криза сьогунату. Скасування сакоку. Доба Мейдзі — буржуазна революція. Мілітаризм і ультрашовінізм. Дзайбацу. Японія в Тихоокеанській війні. Поразка Японії і окупація США. Нова конституція. Економічні і земельні реформи. Зростання економічної та промислової могутності країни. Галузі високих технологій.

Система освіти в Японії

Загальні відомості про систему освіти. Перші школи та університети на території країни. Вплив західних місіонерів на розвиток освіти. Шкільна освіта. Типи шкіл, основні елементи національного освітнього стандарту, види і формат іспитів. Реформа освіти 80х років.

Система вищої освіти. Університети. Нестандартні форми отримання освіти. Стан та перспективи розвитку японської науки. Державні програма для стажування вчених та науковців за кордоном.

Переваги і слабкі сторони японської освіти.

Практична частина

1. Лексико-граматичний тест.

2. Твір на тему:

1. Особливості японського побуту.
2. Система освіти в Японії та Україні.
3. Релігійна ситуація у сучасній Японії.
4. Основні японські винаходи.
5. Наука й техніка в Японії ХХІ століття.
6. Масмедіа Японії та України.
7. Родинні стосунки в Японії та Україні.
8. Японсько-українські дипломатичні відносини.
9. Економічні зв'язки Японії та України.
10. Стосунки статей в історії та культурі Японії.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

До блоку «Японська мова»

1. Алпатов В.М. Категории вежливости в современном японском языке. – М., 1973. – 109 с.
2. Алпатов В.М. Структура грамматических единиц в современном японском языке. – М., 1979. – 149 с.
3. Алпатов В.М. Япония: язык и общество. – М., 2003. – 208 с.
4. Бондаренко І., Хіно Т. Українсько-японський словник / За ред. Ю.О. Карпенка. – К., 1997. – 250 с.
5. Бондаренко І., Хіно Т. Українсько-японський, японсько-український словник. Навчальний словник японських ієрогліфів. – К., 1998. – 592 с.
6. Вардуль І.Ф. Очерки потенциального синтаксиса японского языка. – М., 1964. – 148 с.
7. Головин І.В. Признаки предложения в японском языке // Вопросы японского языка. / Отв. ред. І.Ф. Вардуль. – М., 1971. – С. 133-158.
8. Данилов А.Ю. Японский язык. Глагол: категория вида. – М., 2001. – 176 с.
9. Жукова І.В. Стилистика японского языка. – М., 2002. – 111 с.
10. Киэда М. Грамматика японского языка. – т. 1. – М., 1971. – 679 с.
11. Киэда М. Грамматика японского языка. – т. 2. – М., 1971. – 266 с.
12. Комарницька Т.К. Сучасна японська літературна мова : теорет. курс : [в 2 т.] / Т.К. Комарницька, К.Ю. Комісаров ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ : Вид. дім Д. Бураго. Т. 1. – 2012. – 318, [2] с. : табл. – Бібліогр.: с. 292-318.
13. Комарницька Т.К. Сучасна японська літературна мова : теорет. курс : [в 2 т.] / Т.К. Комарницька, К.Ю. Комісаров ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ : Вид. дім Д. Бураго. Т. 2. – 2012. – 424 с. : табл. – Бібліогр.: с. 398-424.
14. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение: Учебное пособие. – М., 2004. – 424 с.
15. Комісаров К.Ю. Умовні конструкції в сучасній японській мові. К., 2007. – 94 с.

Додаткова

16. Лаврентьев Б.П. Практическая грамматика японского языка. – М., 2001. – 352 с.
17. Мігдальська В.І., Мігдальський О.І. Базова граматики японської мови. – Одеса, 2000. – 65 с.
18. Пашковский А.А. Грамматика японского литературного языка. Морфология. – М., 1941. – 218 с.
19. Серебряков В.Я. Основные грамматические конструкции современного японского языка. – М., 2000. – 76 с.
20. Alfonso Anthony. Japanese Language Patterns. – Tokyo, 1992. – 735 p.
21. Takeuchi Lone. The Structure and History of Japanese: from Yamatokotoba to Nihongo. Longman. – London and New York, 1999. – 347 p.

22. Tatematsu Kikuko, Tateoka Yoko, Matsumoto Takashi, Sato Tsukasa. Writing Letters in Japanese. The Japan Times. – Tokyo, 2000. – 142 p.
23. どんな時どう使う日本語表現文型 200 (初・中級). アルク. – 東京, 2000. – 237 頁.
24. どんな時どう使う日本語表現文型 500 (中・上級). アルク. – 東京, 2001. – 233 頁.
25. 日本を話そう. 15 のテーマで学ぶ日本事情. The Japan Times. – 東京, 1994. – 142 頁.

До блоку «Лінгвокраїнознавство Японії»

1. Бондар О.І., Бондаренко І.П. Лінгвокраїнознавство Японії. Навчальний підручник. – Київ: Вид. дім Дм. Бураго, 2012. – 696 с.
2. Колесникова А.А. Лингвострановедение Японии. География. М.: «Восток-Запад», 2004. – 48с.
3. Царева Г. Всё о Японии. М.: «Восток-Запад», 2009. – 608 с.
4. Горегляд В.Н. Японская литература VIII-XVI вв.- СПб.- 2001.
5. Кавко А.П. Очерки по географии Японии /Учебное пособие/.- Владивос-ток: ДвГУ, 1978.
6. Латышев И.А. Семейная жизнь японцев. - М.: Главная редакция восточной литературы изд-ва Наука. – 1985
7. Маркарян С.Б., Молодякова Э.В. “Праздники в Японии”.- М.: Наука, 1990.
8. Голубенко П. Україна і Росія у світлі культурних взаємин.- Нью-Йорк – Париж – Торонто: Українське слово. - 1987.
9. Кодзікі (Записи давніх діянь). - Т.1-2. - СПб. - 1994.
10. Ніхон-сьокі (Аннали Японії). - Т.1-2. - СПб. - 1997.
11. Ніхон-рьоікі (Японські легенди про дива). - СПб. - 1995.
12. Кадзи С., Хама Н., Райс Д. Эти странные японцы. М.: Эгмонт Россия Лтд., 2000. – 97 с.
13. Комаровський Г.Е. Путь богов. - М., 1985.
14. Конрад М.И. Избранные труды. История.- М.- 1974.
15. Нагата Хироси. История философской мысли Японии.- М.- 1991.

Додаткова

16. Нітобе Інадзе Нітобе. Бусідо – душа Японії” // “Всесвіт”.- №11-12.- 2004.- С.15-32.
17. Игнатович А.Н. Буддизм в Японии: Очерк ранней истории.- М.- 1988.

18. Норито. Сэммё (Памятники письменности Востока. ХСVII).- Пер. со старояпонского, исследование и комментарий Л.М.Ермаковой.- М.: Наука. Главная редакция восточной литературы.- 1991.
19. Невский М.А. Культовая поэзия древней Японии /VI-VIII вв./” // Петербургское востоковедение.- Выпуск 8.- С-Пб.: Центр “Петербургское востоковедение”.- 1996.
20. Подберезский И.В. Восток – дело тонкое. Наблюдения и размышления, курьезы и парадоксы. - М.: Муравей. - 2003.
21. Япония. Как ее понять (Очерки современной японской культуры). - Под ред. Дж. Дэвиса и Осаму Икэно. - М.: АСТ: Астрель. - 2006.
22. Nakane C. Japanese society. Berkley: University of California Press. – 1970.